

«Ο μέγας παράγων τῆς «Βιομηχανίας τῶν ξένων»

Ἡ Ἑλλάς ἡμπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνη χώρα τουριστική

Ἀνάγκη νὰ ἐξασφαλισθῇ πρωτίστως ἡ ξενοδοχειακὴ μας συγκρότησις. — Οἱ ἐπισκεπτόμενοι τὴν χώραν μας δὲν πρέπει νὰ θεωροῦνται ὡς «ἀγγελᾶδες πρὸς ἄρμεγμα». — Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τουρισμοῦ δημιουργεῖ τεραστίαν κίνησιν εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος. — Ἀπαράιττος ἡ ἐπίλυσις τοῦ συγκοινωνιακοῦ μας προβλήματος.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ «Ἔτους Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ»

ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ Ἰούνιος, (τοῦ Ἀνταποκριτοῦ μας). — Πρὸς κάλυσιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ αὐτῆς ἰσοϋγίου ἡ Ἑλλάς, κατὰ τὰ τελευταῖα προπολεμικὰ ἔτη, ἐβασίζετο, εἰς μεγάλην ἀναλογίαν, εἰς τοὺς ἀδήλους αὐτῆς πόρους, οἵτινες ἀντεπροσώπευον, ὁμοῦ μὲ τὴν ἀξίαν τῶν ἐξαγωγικῶν προϊόντων, τὴν σπονδυλικὴν στήλην καὶ τὸ ἐν σκέλος τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας. Οἱ ἀδελφοὶ οὗτοι πόροι ἐτροφοδοῦν τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα ἐτησίως διὰ τοῦ σημαντικωτάτου ποσοῦ τῶν λιρῶν στερινῶν 21 ἐκατομμυρίων, κατὰ προσέγγισιν, συνισταμένων ἐκ τῶν κάτωθι:

Λίρ. Στερ. 14.000.000 ἀπὸ μεταναστευτικὰ ἐμβάσματα, 4.000.000 ἀπὸ ἐμπορικὴν ναυτιλίαν, 2.500.000 ἀπὸ τουρισμόν, 500.000 ἀπὸ λοιποὺς πόρους. Σύνολον: λίρ. στερ. 21.000.000.

Ὡς γνωστόν, ἡ Ἑλλάς ἐξῆλθε τοῦ πολέμου, τῆς κατοχῆς καὶ τοῦ συμμοριτοπολέμου ἐρειπωμένη καὶ αἱμάσσουσα, μὲ τελείως κατεστραμμένην τὴν οἰκονομίαν αὐτῆς. Ἐὰν δὲν παρείχετο ἡ βάσις τοῦ σχεδίου Μάρσαλ γενναϊόδωρος Ἀμερικανικὴ βοήθεια, δὲν θὰ ἦτο εἰς θέσιν αὐτῇ, διὰ τῶν ἰδίων αὐτῆς μέσων, νὰ κάμῃ οὕτε τὸ πλοοστημόριον τῶν ὄσων μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν καὶ ἐντεῦθεν ἐπετεύχθησαν. Μένον ὅμως εἰσέτι πολλὰ νὰ ἐπιτελεσθοῦν. Θὰ παρέλθῃ πολὺς ἀκόμη χρόνος, διὰ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ ἐθνικὴ μας οἰκονομία εἰς τὸν πρότερον κανονικὸν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον ρυθμὸν αὐτῆς καὶ τοῦτο ὑπὸ ὁρισμένας προϋποθέσεις καὶ μὲ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν παραγωγικῶν πόρων αὐτῆς, ἐν τῇ πλαισίῳ μᾶς λελογισμένης καὶ ρεαλιστικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς. Δὲν δύναται ἐπ' ἀπειρὸν ἡ χώρα νὰ ζῇ μὲ βοηθήματα. Καὶ ἂν ἀκόμη δὲν παύσῃ τὸν Ἰούνιον τοῦ προσεχοῦς ἔτους χορηγομένη ἡ Ἀμερικανικὴ βοήθεια, θὰ πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ ἀρχίσῃ νὰ προσαρμόζεται ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία καταλλήλως, ὥστε μὲ μόνα τὰ ἴδια αὐτῆς μέσα νὰ εἶναι εἰς θέσιν ἡ χώρα νὰ καταστή αὐτάρκης.

Οἱ εἰδήμονες τῆς Ἀμερικανικῆς ἀποστολῆς, ὁμοῦ μετὰ τῶν ἰδυνόντων τῆς χώρας, καταστρώνουν σχέδια ἐπὶ σχεδίων ἐπὶ τῶν ἔργων ἀνασυγκροτήσεως καὶ ἐκβιομηχανίσεως, δι' ὧν θὰ καταστή ἐφικτὴ ἡ ἀπασχόλησις ὅλων τῶν ἐν τῇ χώρᾳ ἐργατικῶν χειρῶν καὶ ἡ βαθμιαία ἀνύψωσις τοῦ ἐπιπέδου διαβιώσεως ὅλων τῶν τάξεων. Φαίνεται ὅμως ὅτι προσκρούουν ταῦτα εἰς ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια, λόγῳ ἰδίως τῶν ἄκρως διύσταμένων ἀπόψεων τῶν μελῶν τῆς ἀποστολῆς καὶ τῶν διευθυνόντων τὰ οἰκονομικὰ ὑπουργεῖα.

Μὴ κατέχον ἐν ὅλαις ταῖς λεπτομερείαις τὴν ἐνεστώσαν διάρθρωσιν τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας, δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ ἐκφέρω ἔγκυρον ἐπὶ τοῦ προκειμένου γνώμην. Θὰ ἐπεθύμουν ὅμως, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνάρξεως τοῦ προγράμματος τοῦ ἔτους τοῦ Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ καὶ ἐν τῇ ιδιότητι μου ὡς μέλους τοῦ Ἑλληνισμοῦ τούτου, νὰ εἶπω ὀλίγα τινὰ σχετικῶς.

Ἐν πρώτοις ὀφείλω νὰ τονίσω τὸ τεράστιον ἡθικὸν καὶ ὕλικόν ὄφελος, ὅπερ θὰ προσκομίσῃ εἰς τὴν χώραν τὸ εἰς τὴν Μητέρα Πατρίδα προσκύνημα τῶν ἐν τῇ ξένῃ τέκνων αὐτῆς καὶ νὰ συγχάρῃ τοὺς σχόντας τὴν πρωτοβουλίαν μιᾶς τοιαύτης ἀποφάσεως. Τίθεται ὅμως τὸ ἐρώτημα: Ἀξιόμην κατά μέρος τῆς ἀπὸ συναισθηματικῆς καὶ πατριωτικῆς πλευρᾶς ἐξετάσεως τοῦ ζητήματος, αἱ

ὑπηρεσίαι τοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ ἔχουν λάβει τὰ κατάλληλα μέτρα, ὥστε νὰ ἀνταποκριθῶν ἐπαρκῶς εἰς τὰς στεγαστικὰς ἰδίως καὶ λοιπὰς ἐν γένει ἀνάγκας τῶν κατὰ δεκάδας χιλιάδων—ὡς ἐλπίζεται—μελλόντων ἐπισκεπτῶν τοῦ Ἀποδήμου Ἑλληνισμοῦ; Ἐλέγχθη, μετὰ ἄλλων, ὅτι οἱ ἐπισκέπται θὰ τύχωσιν ὠρισμένης ἐκπτώσεως εἰς τὰς τιμὰς τῶν ἀεροπλοίων, σιδηροδρόμων, ξενοδοχείων κτλ.

Εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν Αἴγυπτον, ἀνεγράφη ἀπὸ καιροῦ ὅτι ἐπρόκειτο νὰ ἔλθῃ ἐνταῦθα σύμβουλος τοῦ Ὁργανισμοῦ Τουρισμοῦ ἵνα συσχεφθῇ μετὰ τῶν ἐδῶ προξενικῶν ἀρχῶν καὶ παροικιακῶν ὁργανώσεων δι' ὅλα τὰ ἀφορῶντα εἰς τοὺς ἐξ Αἰγύπτου μέλλοντας ἐπισκέπτας. Τὴν τελευταίαν ὁμῶς στιγμὴν, ἀνέωστον διὰ τοῖον λόγον, ἐματαιώθη ἡ ἔλευσις του. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, καθ' ἣν τὰ ξενιτευμένα τέκνα, μεταβαίνοντα εἰς προσκύνημα τῆς Μητρὸς Πατρίδος, θὰ παραβλέψουν ὠρισμένας ἐλλείψεις, τὸ γεγονός τῆς αἰωνίας προχειρολογίας, ἥτις διέπει τὸ κέντρον εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς πράξεις αὐτοῦ—καὶ τὰς σοβαρωτέρας ἀκόμη—ἐκτὸς τοῦ ὅτι διέθεσε δυσμενῶς πλείστον σοβαροὺς παράγοντας τῆς Παροικίας, δὲν προοιμίζει ἀτυχῶς κατὰ τὸ λαμπρὸν εἰς πρακτικὰ ἀποτελέσματα. Συγκεκριμένως, ὅσον ἀφορᾷ εἰς τοὺς ἐντεῦθεν μέλλοντας ἐκδρομεῖς, γνωρίζω πλείστον παροίκους, ἐνθουσιώδεις καθ' ὅλα Ἑλληνας, οἵτινες εὐχαρίστως θὰ ἀντήλλασσον τὰς πολλαπλὰς ἐδῶ ἀνέσεις τῶν μὲ ἐν δωματίον, ἔστω καὶ πενιχρὸν, κατὰ τὰς ὀλίγας ἐβδομάδας τῆς ἀνὰ τὴν Μητέρα Πατρίδα διαμονῆς των, οἱ ὅποιοι ὅμως ἀπογοητεύονται, διαπιστοῦντες ὅτι θεωροῦνται ἀπὸ τοὺς ἐν τῇ κέντρῳ ὡς «ἀγγελᾶδες πρὸς ἄρμεγμα» μόνον. Διὰ τῆς ἐννοίας κρατικοῦ λειτουργοῦ, δι' ἀστόχων καὶ ἀψυχρολογίῶν ἐνεργειῶν των, δίδουν τὴν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς ἀποδήμους ὅτι ἡ Μητέρα αὐτῇ εἶναι ἀστοργὸς πρὸς τὰ ἐν τῇ ξένῃ τέκνα της;

Θὰ ἔδει ἀπὸ πολλοῦ οἱ ἰδύνοντες νὰ εἶχον κατανοήσῃ τὴν τεραστίαν σημασίαν, ἣν ἐνέχει διὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Ἑλλάδος ὁ Τουρισμός, ἡ βιομηχανία τῶν ξένων, ὅπως ἀποκαλεῖται οὗτος εἰς τὴν Εὐρώπῃ. Ὁμοῦ μὲ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὀλίγων καλλιεργησίμων χερσῶν γαιῶν καὶ διὰ τῆς ἐπὶ τὸ ἐπιστημονικώτερον βελτιώσεως τῶν μεθόδων καλλιεργείας εἰς τὰς ἥδη καλλιεργουμένας ἐκτάσεις, ὡς καὶ τῆς εἰς τὸ ἀνώτατον σημεῖον ἀξιοποιήσεως τῶν ἐν ἐμβρυῶδει εἰσέτι καταστάσει διατελουσῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν τῆς χώρας (ἀλλεῖα, κτηνοτροφία, δασοκομία, πτηνοτροφία, σιτηροτροφία, μελισσοκομία, ἐκμετάλλευσις μεταλλίων καὶ ἀλυκῶν), ἡ Ἑλλάς δέον νὰ στρέψῃ τὴν προσοχὴν της κυρίως εἰς τὸν τομέα τοῦ Τουρισμοῦ, ἀξιοποιήσῃ καὶ προνοήσῃ εἰς τὸ ἔπακρον τὴν τεραστίαν καὶ πολύτιμον αὐτὴν πηγὴν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, ἥτις δυστυχῶς τῶρα ἐλάχιστα μόνον ἀποδίδει, ἔνεκα πλημμελεστάτης ἐκμεταλλεύσεως.

Εἰς ἄλλας χώρας τῆς Εὐρώπης (Γαλλία, Ἰταλία, Ἑλβετία κ. ἀ.) ὁ Τουρισμὸς ἔλαβε τοιαύτην ἀνάπτυξιν, ὥστε ν' ἀποτελῇ τὴν σπονδυλικὴν στήλην τῆς οἰκονομίας αὐτῶν. Συγκεκριμένως: Κατὰ τὸ 1938 ἐπεσκέφθησαν τὴν Γαλλίαν ἐν ἑκατομμύριον τουρίσται, δύο ἑκατομμύρια κατὰ τὸ 1948, διαρκούντος δὲ τοῦ παρελθόντος ἔ-

τους (1950) υπερέβησαν τὰ τρία ἑκατομμύρια καὶ ὑπολογίζονται πλείοτεροι κατὰ τὸ 1951. Κατὰ τὸ ὑπὸ κρίσιν ἔτος (1950) αἱ ὀλικαὶ δαπάναι τῶν ξένων ἐπισκεπτῶν εἰς τὴν Γαλλίαν υπερέβησαν τὰ 100 δισεκατομμύρια φράγκα, ἅτινα ἀντιπροσωπεύουσι μίαν πραγματικὴν ἀδηλον ἐξαγωγήν, δεδομένου ὅτι τὸ ἐν λόγω ποσὸν τῶν φράγκων, τῶν τεθέντων εἰς τὴν διάθεσιν τῶν περιηγητῶν παρὰ τῶν Τραπεζῶν ὡς καὶ τοῦ Ἑλέγχου Συναλλάγματος, εἶχεν ὡς κάλυμμα τὰ παρ' αὐτῶν κομισθέντα ξένα νομίσματα (δολλάρια, λίραι, βελγικὰ φράγκα, ἀργεντινὰ πέσος, ἐλβετικὰ φράγκα κλπ.) Ὅταν ὁ Τουρισμὸς «πάει καλά», ὅλα βαίνουν κατ' εὐχὴν: ἀπὸ τοὺς ξενοδόχους ἕως τοὺς ἰδιοκτῆτας τῶν γκαράζ, ἀπὸ τοὺς κρατικούς σιδηροδρόμους ἕως τοὺς ἐμπόρους εἰδῶν πολυτελείας, ἀπὸ τὰ θέατρα καὶ τὰ κέντρα διασκεδάσεων μέχρι τῶν βιβλιοπωλῶν, ὅλοι γενικῶς ἐπωφελήθησαν ἐκ τῆς ἐπισκέψεως τῶν περιηγητῶν. Θὰ ἦτο δύσκολον ν' ἀπαριθμήσῃ τις τοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὴν τουριστικὴν ἐπιτυχίαν τῆς Γαλλίας. Μὲ τὸ χρῆμα τῶν οἱ τουρίσται ἀγοράζουν ἱστορίαν, καλλιτεχνικὰς συγκινήσεις, μαγειρικὰς ἀπολαύσεις, οἶνους, μύθους, ἥλιον, ὠραίους αὐτοκινητοδρόμους, πλαιοισμένους μὲ πράσινον καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ ζῆν, ὅπως ἀκριβῶς ὠνειρεύθησαν νὰ τὸ κάμουν εἰς τὸ Μάντσεστερ, τὸ Σινσιννάτι, τὸ Μπουένος Ἀῖρες κ.λ. Ἐὰν τὸ ἐπόμενο ἔτος ἐπανέρχονται οὗτοι εἰς μεγαλύτερον ἀριθμὸν, τοῦτο συμβαίνει διότι κατὰ γενικὸν κανόνα ἔμειναν ἱκανοποιημένοι. Κατὰ τὸν κ. Ingrand, Γενικὸν Ἐπίτροπον τοῦ Γαλλικοῦ ὀργανισμοῦ Τουρισμοῦ, αἱ πρόσοδοι τοῦ Τουρισμοῦ κατὰ τὸ 1950 ἐκάλυψαν τὰ 80 % τοῦ ἐλλείμματος τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς χώρας.

Ἀνάλογα ποσὰ εἰσέρρευσαν καὶ εἰς τὴν Ἰταλίαν καὶ Ἑλβετίαν, εἰς μικροτέραν σχετικῶς ποσότητα.

Ἡμπορεῖ λοιπὸν κάλλιστα καὶ ἡ Ἑλλάς νὰ γίνῃ τουριστικὴ χώρα. Κατέχει αὕτη τὸ προνόμιον νὰ εἶναι προικισμένη ἀπὸ τὴν φύσιν μὲ ἔξοχα τοπία καὶ μαγευτικὰ ἀκρογιάλια. Ἡ ἱστορία τῆς συγκινεῖ. Ἐπὶ πλεόν, κέκτηται πλείστας θαυματουργοὺς ἱαματικὰς πηγὰς, ἐφ' αἷμας, ἂν μὴ ἀνωτέρας, τῶν τῆς Γαλλίας καὶ Ἰταλίας. Ἐκεῖνο ὅμως ὅπερ μᾶς λείπει εἶναι ἡ τουριστικὴ ἀγωγή ἐκ μέρους τῶν κατοίκων καὶ μία ρεαλιστικὴ τουριστικὴ πολιτικὴ ἐκ μέρους τοῦ κράτους. Δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ φημίζεται ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς ὡς φιλόξενος, ὅπως πράγματι εἶναι, κατὰ γενικὸν κανόνα, εἰς τὰς ἐπαρχίας ἰδίως. Εἰς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα ὅμως, ἰδίως εἰς τὴν πρωτεύουσάν, πολλάκις ὁ ἐπισκέπτης γίνεται ἀντικείμενον ἐκμεταλλεύσεως.

Παραλλήλως μὲ τὴν ἀνέγερσιν συγχρονισμένων ξενοδοχειακῶν καὶ ἱαματικῶν ἐγκαταστάσεων, ὡς καὶ τὴν δημιουργίαν πυκνοῦ συγκοινωνιακοῦ δικτύου καὶ ἀνέτων μέσων μεταφορᾶς, εἶναι ἀπαραίτητος καὶ ἡ ἀνέγερσις ροτύπων σχολῶν ξενοδόχων, ὅπου, ἀπὸ τοῦ διευθυντοῦ μέχρι τοῦ γκρουμ, θὰ ἐκμανθάνουν οἱ ἐντεταλμένοι νὰ περιποιῶνται τοὺς ξένους μὲ τὴν τέχνην τοῦ «φιλοξενεῖν», καὶ θὰ ἀποκτήσουν τὴν δέουσαν τουριστικὴν «ἀγωγήν».

Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν, κατὰ συνέπειαν, δεόν νὰ στραφῇ ἡ προσπάθεια τῆς κυβερνήσεως, ἥτις ὀφείλει παραλλήλως νὰ ὑποβοηθήσῃ, διὰ καταλλήλου νομοθετικοῦ διατάγματος, τὴν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἀπεριόριστον εἰσροὴν κεφαλαίων, πρὸς ἐπένδυσιν εἰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις, εἰς ἃς θὰ συμμετεῖχον εὐχαρίστως πλείστοι ὅσοι πλούσιοι ὁμογενεῖς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὑπὸ τὸν ἀπαράβατον ὅμως ὅρον τῆς διὰ διατάγματος ἐξασφαλίσεως τῶν κεφαλαίων τῶν.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ